

4' (д) 2012

УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ

# ГЕМАТОЛОГІЇ ТА ТРАНСФУЗІОЛОГІЇ



## МАТЕРІАЛИ ІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ З ІНФУЗІЙНОЇ ТЕРАПІЇ

UKRAINIAN JOURNAL OF HEMATOLOGY AND TRANSFUSIOLOGY

З.Й., Ляшок А.Л., Карпенко Є.О., Маленко А.Ю. Контрольована періопераційна інфузійна терапія у хворих серцевою недостатністю.....	243	Стасчин О.В., Красівська В.В., Тушницький О.М., Семерак М.М., Новак В.Л. Роль тесту відновлення введеного фактора згортання VIII (IX) в діагностіці інгібіторів та індивідуалізації лікування хворих на гемофілію.....	350
Іо Н.С., Кенс К.А., Короляк О.Я. Роль реосорбілакту в лікуванні гіпоксії паренхіми нирок при піелонефриті іншого віку.....	245	Тодоріко Л.Д., Сем'янів І.О., Бойко А.В. Вплив латрену на морфофункциональні властивості еритроцитів та газовий склад крові при бронхобструктивному синдромі на тлі тиреоїдної дисфункції у хворих старших вікових груп.....	355
Л. Гололова О.В. Диференційований підхід до терапії хворих на харчові токсикоінфекції ..... щч Н.В. Оптимізація інфузійної терапії при оперативному лікуванні гінекологічної патології нігованою епідуральною анестезією .....	251 255	Тодоріко Л.Д., Сременчук І.В., Герман А.О., Гуменна А.В. Обґрунтування інфузійної терапії лефлоцином у хворих на вперше діагностований туберкульоз легень з невідомою чутливістю збудника до антимікобактеріальних препаратів .....	359
Г.М. Можливості корекції мікроангіопатій у хворих на діабетичну енцефалопатію..... В.Г., Черняк В.А., Черняк А.В., Зоргач В.Ю. Хронічна венозна цереброспінальна недостатність у хворих іншо.....	259 262	Тодоріко Л.Д., Сременчук І.В., Гуменна А.В., Грозва А.М. Визначення ефективності дії гетероциклических сполук (похідних імідазолу) на мікобактерії хіміорезистентного туберкульозу та дослідження їх гострої токсичності .....	362
В.І. Корекція розладів мікроциркуляції препаратом рефортан в комплексній терапії хворих з опіковим ко О.М. Вибір тактики інфузійної антибіотикотерапії хірургічного сепсису в умовах зростання корезистентності патогенів .....	264 267	Томашевич Г.І. Тактика ведення хворих на ускладнену пептичну виразку шлунка або дванадцятипалої кишки..... Тушницький О.М., Свастахевич І.Й., Свастахевич Ю.Л., Індена В.Ф., Цапка З.О., Кондрацький Б.О. Ефективність інфузійної терапії комбінованими препаратами поліфункціональної дії в порівнянні з простими кристалоїдними рідинами .....	365 369
Д. Мойсеєнко В.О., Паслько І.В. Роль інфузійної терапії в корекції ендотеліальної дисфункції у хворих з нальниковим синдромом .....	271	Федоров Ю.П., Пугачов В.А., Працерук П.В., Гречишкіна Ю.О., Антошкін Р.В. Парентеральне харчування як складова частина комплексної інфузійної терапії у хворих з порушенням мозкового кровообігу і прооперованих нейрохірургічних хворих .....	374
І. Гриза П.В., Малигон О.І., Яворський В.В., Шевчук О.І. Функція плазмових факторів VIII і IX в системі Основні принципи замісної терапії .....	274	Федороцак І.М., Понішак О.Б. Вивчення показників Д-димеру у жінок із звичним невиношуванням вагітності в аномізі .....	378
І.К., Кухар І.Д. Органометричні параметри щитоподібної залози щурів при гострій опіковій токсемії кування інфузійними препаратами .....	278	Філіпчук О.В. Особливості невідкладної інфузійної терапії при гостром порушені мозкового кровообігу. Боротьба з набряком мозку .....	382
І.І., Жернов О.А., Боярська Г.М. Клінічна ефективність застосування гепатотропних інфузійних в у хворих із опіками .....	282	Хамідов Л.Б., Косімов З.К. Комплексний поліфункціональний розчин реосорбілакт у корекції ендогенної інтоксикації та порушень релогічних властивостей крові у хворих з гострим перитонітом .....	384
О. Більченко В.І., Тимченко М.Є. Методики зменшення інтраопераційної алогененої гемотрансфузії .....	285	Харченко Л.А. Сепсис – деякі аспекти інфузійної та антибіотикотерапії .....	387
О.Л., Матиця В.І., Токунова Т.Л., Березіна Л.В., Борицєв С.П., Хмельнов Д.В., Мостова О.П., Д.В. Досвід застосування Тівортіну в патогенетичній терапії ускладнених форм цефалітів вірусної та бактеріальної етіології .....	291	Черній В.І., Колесников А.Н., Стасюк В.Н., Дергунов Д.В., Чернецький С.О. Застосування внутрішньовенній форми парентералу в комплексній корекції більового та гіпертермічного синдромів у хворих з поєднаними травмами і пациентів нейрореанімаційного профілю .....	390
О.І. Активність компенсаторного ангіогенезу у хворих на гіпертонічну хворобу різного віку..... ко В.В., Рикало Н.А., Рауцкіс В.А. Порушення водно-електролітного обміну: регуляція та компенсаторні 1.....	295 299	Черній В.І., Колесников А.Н., Стасюк В.Н., Дергунов Д.В., Чернецький С.О. Виявлення порушень ауторегуляції мозкового кровообігу і методика їх корекції у хворих нейрореанімаційної групи .....	394
І.М. Інфузійна терапія як провідний елемент патогенетичного лікування в клініці інфекційних хвороб..... тька О.В., Тодоріко Л.Д., Шаповалов В.П., Лесюк Ю.М. Особливості інфузійної терапії максицином хворих з хіпоВІЛ/туберкульозом залежно від клінічної характеристики коморбідності .....	302 305	Черній В.І., Колесников А.Н., Стасюк В.Н., Дергунов Д.В., Чернуцький С.О. Застосування нейропротекторів методом екстракорпоральні фармакотерапії в гостром періоді ішемічного інсульту .....	399
В.П., Сидорчук Р.І., Петрюк Б.В., Нурдінов Х.Н. Застосування інфузійно-трансфузійної терапії в лікуванні патичних гострих шлунково-кишкових кровотеч ерозивно-виразкового походження .....	309	Черняк В.А. Реосорбілакт як коректор регіонарної венозної гемодинаміки у хворих з тяжкою ішемією нижніх кінцівок .....	404
І.В., Рибак В.В., Діденко Р.П., Рибак Н.Й. Комплексна інтенсивна терапія хворих на гангрену Фурнє..... В.В., Дзіс Р.П., Свастахевич І.Й., Дзіс Б.Р., Дорошенко Л.Г., Карпович С.П. Інфузійна терапія взаємієдіїв в онкологічних хворих після гастректомії із спленектомією .....	312 315	Черняк В.А., Коваль Б.М., Сопко А.І. Сучасний стан проблеми лікування синдрому діабетичної стопи .....	410
І.В., Новак В.Л., Дзіс Р.П., Кондрацький Б.О., Дзіс Б.Р., Дорошенко Л.Г., Карпович С.П. Інфузійна терапія заняттям препарату ксиліт в онкологічних хворих після операцій на шлунку .....	318	Шевчук І.М., Протас В.В., Кузенок Р.Т. Особливості проведення інфузійної терапії при гострому панкреатиті у хворих похилого та старческого віку .....	415
І.Н.П., Шапошник О.А. Особливості колекційної метаболічної терапії у хворих на гострій інфаркт з поєднанням з цукровим діабетом .....	321	Шило В.М. Застосування левофлоксацину (лефлоцину) в лікуванні інфекцій сечовивідних шляхів .....	418
І.М. Застосування Лефлоцину в хірургії .....	324	Яворський В.В. Вплив частоти донаций стандартної дози плазми на імунологічну реактивність організму постійних донорів .....	421
В. Морфофункциональний стан сім'янників статевозрілих щурів на фоні вживання препарату «Тівортін»..... І.А., Кондрацький Б.О., Шеремета А.В. Морфологічні особливості печінки щурів на фоні введення них колайдно-гіперосмолярних розчинів .....	329 333	Яковleva О.О., Очертюник А.О., Паламарчук О.В. Динаміка корекції гістологічних змін в легенях щурів при застосуванні інфузійних розчинів – НAES-LX-5 % та лактопротеїну з сорбітолом в умовах опікової хвороби .....	426
І.В., Видоборець С.В. Клінічне значення вивчення вмісту фосфоенолпірувату в еритроцитах хворих ефіцитну анемію похилого і старческого віку .....	337	Кобза Т.І., Трутник Р.І., Мелень А.П. Лікування трофічних виразок нижніх кінцівок різної етіології .....	429
І.А. Інфузійна терапія при гестозі першої половини вагітності .....	340	Лисенко В.Й., Брик Р.П., Карпенко С.О. Особливості інфузійної терапії в лікуванні хворих з діабетичним кетоацидозом .....	433
І.В., Крокос В.М. Метод проведення реінфузії крові при пошкодженнях органів черевної порожнини .....	345	Чермних С.В. Особливості інфузійного супроводження еферентної терапії у породіль з акушерськими ускладненнями .....	436
І.О., Радченко О.М. Зміни напруженості лейкоцитарної формули у хворих із медикаментозною алергією кування реосорбілактом .....	347	<b>ТЕЗИ</b> _____	439

## ОСОБЛИВОСТІ ІНФУЗІЙНОЇ ТЕРАПІЇ МАКСІЦИНОМ ХВОРІХ НА КО-ІНФЕКЦІЮ ВІЛ/ТУБЕРКУЛЬОЗ ЗАЛЕЖНО ВІД КЛІНІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОМОРБІДНОСТІ

Підвербецька О.В., Тодоріко Л.Д., Шаповалов В.П., Лесюк Ю.М.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

**Резюме.** У статті наведені дані щодо клінічної характеристики хворих з коморбідною патологією ВІЛ/ТБ. У ВІЛ-позитивних пацієнтів вірогідно частіше зустрічається дисемінований ТБ та позалегеневі форми туберкульозу, серед яких переважає туберкульоз лімфатичних вузлів. Клінічно ко-інфекція маніфестує через інтоксикаційний синдром, який вірогідно переважає бронхолегеневий, нагадуючи прояви самої ВІЛ-інфекції. Більшість у половини пацієнтів проба Манту була негативною або сумнівною. У загальному аналізі крові у переважної більшості обстежуваних домінують лімфоцитопенія, значне підвищення ШОЕ та анемія. Результатами порівняння ефективності стандартного та емпіричного режимів протитуберкульозної хіміотерапії показано, що у хворих на ко-інфекцію ВІЛ/ТБ з мультирезистентністю найбільш ефективними виявилися схеми інтенсивної терапії: ZK(Am)EtCsQ(Mox) або ZEPtKCsQ(Mox), що ґрунтуються на використанні респіраторних фторхінолонів (Q), зокрема максіцину (препарат вітчизняного виробництва, ВАТ «Юрія-фарм»), по 400 мг щодня.

**Ключові слова:** інфузійна терапія, максіцин, ко-інфекція, туберкульоз, ВІЛ-позитивні, мультирезистентність.

**Вступ.** Лікування туберкульозу (ТБ), поєднаного з ВІЛ-інфекцією, в сучасних умовах є надзвичайно складовою проблемою [1, 7, 13]. При лікуванні таких пацієнтів виникає необхідність одночасного приєднання 4–5 протитуберкульозних препаратів та 3–4 антиретровірусних [3, 4, 8, 10]. Завдяки використанню такої програми хіміотерапії покращується якість життя пацієнтів та збільшується його тривалість [2, 6, 9, 12].

Проблема формування мультирезистентного туберкульозу у пацієнтів із коморбідною патологією ТБ/ВІЛ спонукає до диференційованого призначення антимікобактеріальних препаратів і, зокрема, широкомасштабування препаратів 2-го ряду з групи респіраторних фторхінолонів. Широке застосування левофлоксацину при лікуванні неспецифічних захворювань органів дихання привело до формування, в окремих випадках, особливо при специфічних інфільтративних процесах у легенях, резистентності до цього активного при мультирезистентному туберкульозі засобу. Новий вітчизняний фторхінолон IV покоління – моксифлоксацин (максіцин – виробник «Юрія-фарм»), що володіє високою активністю відносно грам-позитивних, грамнегативних, атипічних збудників і анаеробів, у т.ч. і полірезистентних, є перспективним засобом щодо лікування мультирезистентного туберкульозу у ВІЛ-позитивних пацієнтів [5]. Інноваційна технологічна система приготування готової лікарської форми для інфузійного введення (солювен) у компактній і можливість призначення препарату 1 раз на добу є особливо привабливими при лікуванні пацієнтів з коморбідністю ТБ/ВІЛ.

Механізми резистентності, які інактивують пеніциліни, цефалоспорини, аміноглікозиди, макроліди та інтрацикліні, не впливають на антибактеріальну ефективність моксифлоксацину, що робить його перспективним для лікування ВІЛ-позитивних пацієнтів із мультирезистентним туберкульозом (МРТ). Свійські дослідження показали, що перехресної резистентності між моксифлоксацином і переліченими антибіотиками не спостерігалося. До цих пір не виявлено і резистентності, опосередкованої гамідами (міжвидова передача). Максіцин за механізмом дії принципово відрізняється від інших антибактеріальних препаратів, що забезпечує його активність відносно стійких, у т.ч. і полірезистентних, збудників [4, 11].

**Мета роботи:** вивчити ефективність застосування у схемах протитуберкульозної терапії інноваційної готової форми максіцину (солювен) залежно від клінічної характеристики туберкульозу у ВІЛ-позитивних хворих.

### ОБЄКТ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Нами було обстежено 15 хворих на ко-інфекцію ВІЛ і мультирезистентний туберкульоз, серед яких чоловіки становили 87% (13 хворих), жінки – 13% (2 хворі). Середній вік хворих – 37,5 років. Переважну більшість становили пацієнти віком старше 40 років (67%), хворі віком 35–40 років – 15%, 30–35 років – 10%, 20–30 років – 7%. Основну частину хворих становили міські жителі – 54%, 13% пацієнтів не мали

у програму антимікобактеральної терапії (АМБТ) хворим на ко-інфекцію ТБ/ВІЛ упродовж 14 днів назначався препарат з групи респіраторних фторхінолонів «максіцин» по 400 мг у вигляді концентрату для приготування розчину для інфузії у флаконі 20 мл з темного скла у комплекті з розчинником (солювен). Застосовувалися сучасні клінічні, лабораторні, біохімічні, імунологічні, імуноферментні, рентгенологічні та статистичні методи дослідження.

## РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

У ході дослідження нами було встановлено такі типи туберкульозного процесу у хворих на ко-інфекцію: вперше діагностований туберкульоз – 9 хворих; рецидив туберкульозу – 1 хворий; хронічний туберкульоз – 5 хворих. У 30% пацієнтів встановлена мультирезистентність. Серед клінічних форм переважав дисемінований туберкульоз – 60% випадків (9 хворих, серед яких в одного пацієнта було поєднання дисемінованого ТБ легень та позалегеневого ТБ), позалегеневий ТБ – 13% (2 пацієнти з ТБ лімфатичних вузлів), вогнищевий – 13% (2 хворих), інфільтративний – 7% (1 хворий), циротичний – 7% (1 хворий).

Клінічно інтоксикаційний синдром зустрічався у 100% хворих, причому домінантним він був у 11 пацієнтів (73%). Незначно вираженим інтоксикаційний синдром був лише у 2 хворих (13%), помірним – у 4 хворих (27%), вираженим – у 9 хворих (60%). Проявами інтоксикаційного синдрому у хворих на ко-інфекцію ТБ/ВІЛ були: підвищення температури тіла (до 37,5 °C – у 3 хворих, 37,5–38,5 °C – у 4 хворих, більше 38,5 °C – у 8 хворих); загальна слабкість (незначна – у 2 хворих, помірна – у 7, виражена – у 6); втрата маси тіла (від 5 до 10 кг – у 4 хворих, 10–15 кг – у 8 хворих, більше 15 кг – у 3 хворих). Бронхолегеневий синдром був виявлений у 85% хворих на легеневі форми ТБ і домінував лише у 26,7% пацієнтів. Проявлявся кашлем (нами була застосована 3-балльна оціночна шкала): 2 бали – у 1 хворого (7%), 1 бал – у 11 хворих (73%), відсутній – у 3 хворих (20%); задишкою – у 9 хворих (60%), серед них при незначному фізичному навантаженні – у 1 хворого (ХТБ); болем у грудній клітці – у 2 хворих (13%).

При фізикальному обстеженні було виявлено: збільшення периферичних лімфатичних вузлів – у 12 хворих, зміни перкуторного звуку при перкусії – у 26% обстежуваних (коробковий у 2 хворих, у 2–притуплення), аускультивно у 4 хворих не було ніяких змін, у 3 хворих – лише жорстке дихання, в 1–ослаблене, у 6–ослаблене або жорстке дихання з наявністю хрипів.

У загальному аналізі крові виявлено такі зміни: анемія – 73% (11 хворих, з них у 2 пацієнтів була виражена анемія), підвищення ШОЕ – 73% (11 хворих, серед них у 9 хворих – більше 30 мм/год.), помірний лейкоцитоз та зсув лейкоцитарної формулі вліво – 20% (у 3 хворих), помірний лейкоцитоз, зсув лейкоцитарної формулі вліво та лімфоцитопенія – 27% (у 4 хворих), лейкопенія, лімфоцитопенія, зсув лейкоцитарної формулі вліво – 40% (у 6 хворих, серед яких у 2–виражена лімфоцитопенія), лімфоцитопенія – 7% (у 1 хворого), норма – у 1 хворого.

Проба Манту була негативною у 6 хворих (40%) (у 4 хворих була повна анергія – 0 мм), сумнівною – у 3 хворих (20%), позитивною – у 6 хворих (40%). При бактеріоскопічному дослідженні харcotинія мікобактерії було виявлено у 61% пацієнтів з легеневими формами ТБ (8 хворих), при бактеріологічному дослідженні харcotинія позитивний результат встановлений у 38% пацієнтів з легеневими формами ТБ (5 хворих).

Рентгенологічні зміни: зливні вогнища малої інтенсивності у 2 пацієнтів, середньої інтенсивності – у 3 хворих, ураження середніх відділів легень – в 1 випадку, ураження нижніх відділів легень – у 4 (ізольоване – в 1), вогнища малої інтенсивності – в 1 особи, вогнища середньої інтенсивності та інтенсивні – у 6 осіб, наявність каверн – у 3, циротичні зміни в легенях – у 1, плевральний виліт – у 1 хворого. Ураження внутрішньогрудних лімфатичних вузлів виявлено у 2 пацієнтів. У 3 пацієнтів рентгенологічно було виявлено дисемінований туберкульоз легень без наявності деструкції та бактеріовиділення, з них 2 випадки завершилися летально.

У програму антимікобактеральної терапії (АМБТ) хворим на ко-інфекцію ТБ/ВІЛ з мультирезистентністю упродовж 14 днів був включений препарат з групи респіраторних фторхінолонів «максіцин» по 400 мг у вигляді концентрату для приготування розчину для інфузії у флаконі 20 мл з темного скла у комплекті з розчинником (солювен). Результати порівняння ефективності стандартного та емпіричного режимів проти tuberkuloznoї хіміотерапії показали, що у хворих на ко-інфекцію ВІЛ/ТБ з мультирезистентністю найбільш ефективними виявилися схеми інтенсивної терапії: ZK(Am)EtCsQ(Mox) або ZEPtKCsQ(Mox), що ґрутувалися на використанні респіраторних фторхінолонів (Q), зокрема максіцину (препарат вітчизняного

значення тести медикаментозного тесту), що хоча б до 3-х препаратів у мікобактерії туберкульозу збережена чутливість.

## ВИСНОВКИ

1. У загальному аналізі крові у переважної більшості обстежуваних домінують лімфоцитопенія, значне підвищення ШОЕ та анемія.

2. У ВІЛ-позитивних пацієнтів вірогідно частіше зустрічається дисемінований ТБ та позалегеневі форми туберкульозу, серед яких переважає туберкульоз лімфатичних вузлів. Клінічно ко-інфекція мініструє через інтоксикаційний синдром, який достовірно переважає бронхолегеневий.

3. У загальному аналізі крові у переважної більшості обстежуваних домінують лімфоцитопенія, значне підвищення ШОЕ та анемія. Більш ніж у половини пацієнтів проба Манту була негативною або сумнівною.

4. Результати порівняння ефективності стандартного та емпіричного режимів проти tuberkuloznoї хіміотерапії показали, що у хворих на ко-інфекцію ВІЛ/ТБ з мультирезистентністю найбільш ефективними ґрутувались схеми інтенсивної терапії: ZK(Am)EtCsQ(Mox) або ZEPtKCsQ(Mox), що ґрутувались на використанні респіраторних фторхінолонів (Q), зокрема максіцину.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Шевченко О.С., Матвеєва С.Л., Сенчева Т.В. и др. ВІЧ-інфекція і туберкулез: масштаби проблеми в Харківській області. Туберкульоз. Легеневі хвороби. ВІЛ-інфекція. 2011; № 1: 35–39.
2. Петренко В.І. Медико-соціальні проблеми ВІЛ-інфекції/СНІДу в Україні. Там же. 2010; № 2: 5–9.
3. Проценко Р.Г., Москаленко В.Ф., Петренко В.І. Туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД. К.: Медицина 2009: 424 с.
4. Світлична С.Г. Туберкульоз в поєднанні з ВІЛ-інфекцією: особливості діагностики та лікування в умовах становища. Укр. пульмон. журн. 2007; № 7: 14–15.
5. Фещенко Ю.І., Черенько С.О. Рациональний вибір фторхінолонів для лікування хворих на мультирезистентний туберкульоз та порівняльна оцінка їх ефективності та переносимості. Туберкульоз, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. 2011; № 4: 6–14.
6. Черенько С.О., Щербакова Л.В. Проблеми ко-інфекції туберкульоз/ВІЛ в Україні. Там же. 2010; № 1: 18–23.
7. Todoriko D., Boiko A.V., Yeremenchuk I.V., Lesuk U.M. Analysis of the efficacy of chemotherapy of multidrug-resistant tuberculosis under the conditions of the spread HIV/AIDS epidemic. Буковинський мед. вісник. 2011; № 3: 249–253.
8. Agard C., Hoang A. T., Dietrich J. et al. Multistage Tuberculosis Vaccine that Confers Efficient Protection Before and After Exposure. Nature Medicine 2011; № 17: 189–194.
9. Beyond the Midpoint: Achieving the Millennium Development Goals. – UNDP, 2010: 13 p.
10. Caminero J.A. Multidrug-resistant tuberculosis: epidemiology, risk factors and case finding. The Int. J. of Tuber. Lung Dis. 2010; 14, № 4: 382–390.
11. Cobat A. High heritability of antimycobacterial immunity in an area of hyperendemicity for tuberculosis disease/ J. Infect. Dis. 201; № 201: 15–19.
12. Global Tuberculosis Control, World Health Organization, 2011.
13. Palacios L., Guerra D., Liaro K. et al. The role of the nurse in the community-based treatment of multidrug-resistant Tuberculosis. Int. J. Tuber. Lung Dis. 2009; 7, № 4: 343–346.

## ОСОБЕННОСТИ ИНФУЗИОННОЙ ТЕРАПИИ МАКСИЦИНОМ У БОЛЬНЫХ НА КО-ИНФЕКЦИЮ ВИЧ/ТУБЕРКУЛЕЗ В ЗАВИСИМОСТИ ОТ КЛИНИЧЕСКОЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ КОМОРБИДНОСТИ

Подвербецкая Е.В., Тодорико Л.Д., Шаповалов В.П., Лесюк Ю.М.

**Резюме.** В статье приведены данные по клинической характеристике больных с коморбидной патологией ВИЧ/ТБ. У ВИЧ-положительных пациентов достоверно чаще встречается диссеминированный ТБ и внелегочные формы туберкулеза, среди которых преобладает туберкулез лимфатических узлов. Клинически ко-инфекция манифестирует через интоксикационный синдром, который достоверно преобладает над бронхолегочным, напоминая проявления самой ВИЧ-инфекции. Более чем у половины пациентов проба Манту была отрицательной или сомнительной. В общем анализе крови у подавляющего большинства обследуемых доминируют лимфоцитопения, значительное повышение СОЭ и анемия. Результаты сравнения эффективности стандартного и эмпирического режимов противотуберкулезной химиотерапии показали, что у больных ко-инфекцией ВИЧ/ТБ с мультирезистентностью наиболее эффективными оказались схемы интенсивной терапии: ZK (Am) EtCsQ (Mox) или ZEPtKCsQ (Mox), основанные на использовании респираторных фторхинолонов (Q), в частности максцину (препарат отечественного производства, ОАО «Юрия-фарм») по 400 мг ежедневно.

**Ключевые слова:** инфузционная терапия, максцин, ко-инфекция, туберкулез, ВИЧ-позитивные, мультирезистентность.